

Právo mezinárodního obchodu – 6. seminář

Klára Svobodová

Příklad 2

E-Ge GmbH se sídlem ve Vídni je společnost, která se zabývá distribucí elektroniky různých výrobců v západní Evropě. Jako dodavatel uzavřela E-Ge se společností **Olaf se sídlem v Oslu** smlouvu o opakovaných dodávkách elektronických přístrojů, které Olaf hodlala dále distribuovat na území Norska. Smlouva rovněž stanovila podmínky další distribuce (podmínky záruky, zajištění servisu aj.).

Zboží bylo vyráběno společností **O'Connell & Partners Inc. se sídlem v Dublinu**, jejímž distributorem je rovněž E-Ge. Odběr zboží uskutečňovala Olaf za podmínky EXW Incoterms v Dublinu. Převzetí zboží na základě mandátní smlouvy s Olaf prováděla **skotská** zasilatelská společnost **McDouglas, Ltd.**, která zajišťovala také přepravu zboží do Skandinávie. Zboží bylo podle smlouvy mezi E-Ge a Olaf odebíráno ve tříměsíčních pravidelných intervalech a bylo placeno vždy předem, kupující se prokazoval ve skladu potvrzením o zaplacení.

Příklad 2

Smlouvy na prodej konkrétního zboží byly uzavírány na formuláři kupujícího, na jehož zadní straně byly otištěny obchodní podmínky. Žádná z částí smlouvy před podpisem neobsahovala včleňovací doložku. Obchodní podmínky obsahovaly mimo jiné ujednání: *„Spory budou rozhodovány třemi rozhodci. Každá ze stran bude jmenovat po jednom rozhodci, ti zvolí předsedu senátu. Rozhodci budou vybráni z listiny rozhodců vedené u Rozhodčího soudu při Obchodní komoře Norska v Oslu“*.

Příklad 2

Závazkový vztah mezi E-Ge a Olaf bez větších zádrhelů fungoval cca tři roky. Lze si všimnout však těchto momentů:

- 1) U jedné z dodávek došlo během přepravy k poškození zboží. Po vyložení v přístavu bylo zboží ihned uloženo do skladu společnosti Olaf. Zaměstnanci provedli kontrolu zboží až po třech týdnech, neboť v mezidobí byly Velikonoce a řada zaměstnanců měla dovolenou. Po provedení kontroly společnost Olaf uplatnila reklamaci u přepravní společnosti, ta ale namítala, že k poškození došlo vlivem špatného zabalení a umístění v kontejneru, v němž byly krabice se zbožím umístěny, proto žádnou náhradu neposkytla.

Příklad 2

- 2) Po uvedených třech letech se kupující dozvěděl, že na výrobce v Irsku byl podán návrh na zahájení insolvenčního řízení. V tu dobu měl zaplatit kupní cenu a odebrat další dodávku. Kupní cenu nezaplatil, zboží bez oznámení neodebral. Poté, co kontaktoval E-Ge, oznámil, že spolupráci s ohledem na insolvenční řízení irského výrobce ukončuje.

Otázka 1

Provedte kvalifikaci všech závazků v zadání a stanovte jejich právní režim.

Otázka 1

- ▣ E-Ge (Rakousko) – OLAF (Norsko)
- Distributorská smlouva – kolizní režim
- Kupní smlouvy - aplikační test VÚ
 - Povinnosti stran – články 30, 53, 3
 - Zboží – hmotná, movitá věc, nevyloučená článkem 2
 - Strany s místem podnikání v různých smluvních státech – článek 1 odst. 1 pís. a)
 - Strany nevyloučily VÚ – článek 6
 - Výhrada Norska – článek 92 => na smlouvu nedopadá část II VÚ

Otázka 1

□ O ´ Connel – E-Ge

- distributorská smlouva, dílčí kupní smlouvy
- Aplikační test VÚ – Irsko není smluvním státem

□ Olaf - McDouglas

- mandátní smlouva, přepravní (zasílatelská) smlouva
- právní režim – přímá úprava (přeprava), kolizní normy fora

Otázka 2

Vyjádřete se k závaznosti obchodních podmínek, též s ohledem na dlouhodobost spolupráce.

Otázka 2

- ❑ Ve smlouvě chyběla včleňovací doložka (VÚ neupravuje platnost včlenění obchodních podmínek)
- ❑ Strany postupovaly v souladu s podmínkami 3 roky => vznikla praxe mezi stranami (článek 9/1 VÚ)
- ❑ Obsah praxe – soubor pravidel obsažených v obchodních podmínkách

Otázka 3

Kde se mohou strany soudit? Je správné, že prodávající chce žalovat u Rozhodčího soudu při Obchodní komoře Norska v Oslu?

Otázka 3

- ❑ Rozhodčí doložka byla obsažena v obchodních podmínkách, které nebyly řádně včleněny do smlouvy – doložka se nestane závazná prostřednictvím praxe (!forma)
- ❑ Nutno žalovat u obecného soudu
- 1) Žalovaný je kupující se sídlem v Norsku
- Pravomoc rakouského soudu
- ❖ nelze použít nařízení Brusel I
- ❖ aplikace Luganské úmluvy – rakouský soud není pravomocný

Otázka 3

- Právomoc norského soudu
- ❖ aplikace Luganské úmluvy (článek 2) –
právomoc norského soudu
- Právomoc irského soudu
- ❖ aplikace Luganské úmluvy (článek 5 odst.
1 – místo plnění je v Dublinu)

Otázka 3

- 2) Žalovaný je prodávající se sídlem v Rakousku
- Právomoc rakouského soudu
 - ❖ Nařízení Brusel I – článek 2
 - Právomoc irského soudu
 - ❖ Nařízení Brusel I – článek 5 odst. 1
 - Právomoc norského soudu
 - ❖ Luganská úmluva – právomoc není dána

Otázka 4

Uvedte možné verze posouzení odpovědnosti E-Ge v situaci popsané sub 1). Jaké nároky by mohla společnost Olaf uplatnit?

Otázka 4

- ▣ Prodávající má povinnost zabalit nebo opatřit zboží:
 - Podle smlouvy (článek 35/1)
 - Obvyklým způsobem (článek 35/2)
 - Přiměřeně k zachování a ochraně zboží

=> prodávající porušil svoji povinnost

Otázka 4

- ❑ Okamžik přechodu nebezpečí – převzetím zboží společností McDouglas v Dublinu (doložka EXW)
- ❑ K poškození zboží došlo až po okamžiku přechodu nebezpečí (vznik vady)
- ❑ Prodávající odpovídá za vady vzniklé po přechodu nebezpečí, jen pokud je vada způsobena porušením jeho povinnosti (článek 36/2) -> tedy ano => prodávající odpovídá za vady

Otázka 4

- ❑ Pro uplatnění nároků nutné dodržet reklamační proces (články 38 a 39)
- ❑ Průběh reklamačního procesu v tomto případě nebyl s největší pravděpodobností v souladu s VÚ
- ❑ Prohlídka – počátek lhůty – článek 38 odst. 2 -> prohlídka realizovaná až po 3 týdnech
- ❑ Oznámení vad – po provedení prohlídky – cca 3 týdny po doručení zboží – není doba přiměřená (mohl zjistit vady dřív) – dovolená „řady“ zaměstnanců není omluvitelný důvod
- ❑ Otázka aplikace článku 40

Otázka 5

Jak hodnotíte postup společnosti Olaf v situaci sub b)? Bylo možné, aby přestala plnit a posléze ukončila spolupráci?

Otázka 5

- ▣ Otázka použití článku 71 – pozastavení plnění z titulu ohrožení plnění
 - Budoucí nesplnění povinností druhou stranou je zřejmé
 - Ohrožení se stalo zřejmé až po uzavření smlouvy
 - Nesplnění povinnosti zasáhne podstatnou část povinností strany
 - Důvody jsou taxativně vymezeny
 - Oznamovací povinnost, povinnost poskytnout možnost zajištění

Otázka 5

- ▣ Článek 72 – odstoupení od smlouvy z titulu ohrožení plnění
 - Budoucí podstatné porušení smlouvy
 - Porušení je zřejmé před dobou plnění

Příklad 2

Společnost **Lapacho se sídlem v Portugalsku** dováží pro své evropské odběratele z Paraguaye exotické dřevo. Pro tyto účely si zřídila v **Asunciónu** (hlavní město Paraguaye) **pobočku a sklad. Rakouská společnost Möbel GmbH** pro jednu ze svých zakázek potřebovala 50m³ dřeva lapacho rosado. Jako svého dodavatele si zvolila společnost Lapacho. Aby dosáhla nižší kupní ceny, domluvila se s **českou společností Luxus, s.r.o.**, se kterou často spolupracovala a o níž věděla, že má zájem o 70m³ dřeva lapacho rosado, že svoje objednávky budou společností Lapacho prezentovat společně a uzavřou se společností Lapacho smlouvy současně, čímž se následně mezi sebou podělí i o náklady na přepravu dřeva do Evropy.

Příklad 3

Na jednání, která probíhala v Rakousku, společnost Lapacho uzavřela dvě smlouvy, jednu s Möbel GmbH, druhou s Luxus, s.r.o. Smlouva s českou společností byla uzavřena dne 20.9.2006. Česká společnost předala společnosti Lapacho svůj návrh včetně obchodních podmínek, které obsahovaly dodatek, že tato společnost obchoduje pouze na základě svých obchodních podmínek; neobsahovaly žádnou procesní doložku. Společnost Lapacho vyjádřila svůj souhlas s tím, že se použijí její obchodní podmínky. Ty ovšem obsahovaly rozhodčí doložku ve prospěch stálého rozhodčího soudu v Lisabonu. Tuto skutečnost však jak portugalská, tak česká společnost přešly bez povšimnutí.

Příklad 3

Dřevo lapacho rosado bylo z Paraguaye přepravováno nezávislým přepravcem, kterého zajistil prodávající. Naloděno bylo sice správné množství dřeva, vinou zaměstnanců společnosti Lapacho nebylo zřejmé, která část dřeva patří Möbel GmbH a která Luxus, s.r.o. V průběhu přepravy se loď přepravující dřevo dostala do silné bouře, část nákladu byla zaplavena a slanou vodou znehodnocena. Náklad byl dopraven do České republiky (15.11.2006), kde při kontrole zboží (16.11.2006) bylo zjištěno jeho poškození. Den po zjištění poškození byla o této skutečnosti emailem informována paraguayská pobočka portugalského dodavatele. Ta obratem (ještě týž den) emailem sdělila, že během čtyř dnů (tj. do 21.11.2006) je schopná (z další dodávky směřující do Evropy) nahradit poškozenou část dřeva. Česká společnost zareagovala až 20.11.2006, s tím, že tuto náhradu nehodlá přijmout a že od smlouvy odstupuje.

Příklad 3

**Veškeré otázky posuzuj pouze pro
vztah společnosti Lapacho a Luxus,
s.r.o.**

Otázka 1

Bez návaznosti na další vývoj případu posuďte, zda v Rakousku došlo k uzavření smlouvy mezi Lapacho a Luxus, s.r.o.

Otázka 1

- ❑ Návrh společnosti Luxus, s.r.o. včetně obchodních podmínek (žádná procesní doložka)
- ❑ Odpověď společnosti Lapacho také včetně obchodních podmínek (rozhodčí doložka)
- ❑ Bitva forem
 - 1) Řešení last shot
- ❑ Odpověď na nabídku není přijetím – obsahuje podstatné změny (článek 19/1,3)
- ❑ Bez návaznosti na další jednání stran smlouva nebyla platně uzavřena

Otázka 1

2) Řešení knock-out

- Smlouva byla uzavřena
- Jejím obsahem je individualizovaná část smlouvy + shodující se části obchodních podmínek

Otázka 2

Jak byste v takovém případě posoudili právní režim smlouvy, případně řešili mezery VÚ?

Otázka 2

▣ Aplikační test

- Jedná se o kupní smlouvu (články 30, 53, 2, 3)
- Strany mají místa podnikání v různých smluvních státech (ČR, Paraguay)
- Strany nevyloučily VÚ – článek 6
- Není splněn požadavek podle článku 100 VÚ – pro Paraguay vstoupila VÚ v platnost až 1.2.2007

Otázka 3

Všechny následující otázky posuzujte tak, jako kdyby se na daný případ VÚ vztahovala.

Otázka 3

Mohla společnost Luxus, s.r.o. odstoupit od smlouvy?

Otázka 3

- ❑ Musela by od smlouvy odstoupit hned (pokud šlo o podstatné porušení smlouvy)
- ❑ Článek 48
 - Právo prodávajícího na druhé plnění
 - Žádost kupujícímu, aby oznámil, zda přijme druhé plnění (16.11.)– kupující musí zareagovat v přiměřené lhůtě (20.11.?) x prodávající může poskytnout plnění ve lhůtě, kterou uvedl v žádosti (do 21.11.)
 - Kupující během lhůty nemůže uplatnit neslučitelný nárok

Otázka 4

Bylo by možné, aby společnost Lapacho zareagovala na oznámení Luxus, s.r.o. o poškození dřeva tím způsobem, že poškození nastalo až v průběhu přepravy a z tohoto titulu jí to již nezajímá?

Otázka 4

- ❑ Okamžik přechodu nebezpečí – předání přepravci (článek 67/1)
- ❑ Nebezpečí nepřešlo – zboží nebylo jasně vyznačeno pro účel smlouvy (článek 67/2)
- ❑ Prodávající nese odpovědnost za poškození zboží

Otázka 5

Jak bys posoudil přechod nebezpečí v situaci, kdy ihned po bouři kapitán lodi informoval o možnosti poškození zboží společnosti Lapacho, Möbel GmbH. a Luxus, s.r.o., a česká společnost se pro jistotu rozhodla svoji část nákladu prodat slovenské společnosti Moderní interiér, s.r.o., aniž by ji informovala o tom, že loď právě prošla těžkou bouří?

Otázka 5

- ▣ Článek 68 – přechod nebezpečí na zboží, které je v době uzavření kupní smlouvy přepravováno
 - přechod nebezpečí – uzavření smlouvy
 - nebezpečí nepřechází – prodávající ví, že je zboží poškozeno

Příklad 3

Strojírna Pitín, s. r. o. se sídlem v Pitíně uzavřela se svým španělským obchodním partnerem Poltrona CA se sídlem v Las Palmas (Kanárské ostrovy) dohodu, podle které:

- I. měla být dodána a do provozu uvedena výrobní linka vyrobená Strojírnou Pitín,
- II. měl být poskytován záruční a pozáruční servis linky za zvýhodněnou cenu, a to po dobu 10 let.

Příklad 3

Smlouva, která byla podepsána 12. 3. 2004, obsahovala mimo jiné následující ustanovení:

- *Účel smlouvy: Dodání výrobní linky na výrobu uzenin odběrateli do jeho nově stavěného výrobního závodu v Toledu.*
- *Kupní cena byla stanovena dohodou stran ve výši 320.000 € a zahrnuje výrobní linku typu VL PH-23 včetně příslušenství, vše dle dokumentace, která tvoří přílohu č. 1 této smlouvy. Kupní cena rovněž zahrnuje náklady na přepravu zboží a balení.*
- *Zboží bude dodáno koncem třetího čtvrtletí roku 2004.*
- *Nedílnou součástí této smlouvy jsou Všeobecné smluvní a dodací podmínky Strojírny Pitín, s. r. o. se sídlem v Pitíně, Česká republika.*
- *V případě nezaplacení akontace do 15. 12. 2004 pozbývá tato smlouva účinnosti.*

Příklad 3

Ve všeobecných smluvních a dodacích podmínkách byla mimo jiné tato ustanovení:

- *Platební podmínky:*
 - *35 % kupní ceny bude zaplaceno do 10 dnů od podpisu této smlouvy na účet prodávajícího vedený u ČSOB Praha, č. ú.: 23459876/0300. Platba se považuje za uskutečněnou v okamžiku připsání částky.*
 - *65 % kupní ceny bude zaplaceno do 30 dnů po uvedení předmětu smlouvy do provozu.*
- *Prodávající dodá kupujícímu předmět této kupní smlouvy do 7 týdnů od okamžiku zaplacení akontace.*
- *Veškeré spory z této smlouvy budou projednány Rozhodčím soudem při HK ČR a AK ČR, rozhodným procesním právem je výlučně právo žalobce.*

Příklad 3

Poltrona zaplatila akontaci 15. 11. 2004. Strojírna Pitín dodala linku 2. ledna 2005. Poltrona oznámila svým přípisem ze 4. 1. 2005, že byl smlouvou sjednán fixní termín dodání, jde proto o podstatné porušení smlouvy a může od smlouvy odstoupit; neučiní to však a namísto toho uplatňuje slevu z kupní ceny ve výši 10%, kterou odečte při placení zbývající části kupní ceny. Strojírna Pitín odpověděla, že za této situace uplatňuje nárok na úrok z prodlení s placením akontace podle Vídeňské úmluvy, a to od 23.3. do 15.11. 2004. Poltrona odpověděla, že se případ nebude posuzovat podle Vídeňské úmluvy, neboť podle španělského práva se jakýkoliv závazek, při němž dochází k instalaci, považuje za smlouvu o dílo.

Otázka 1

- Popište právní režim závazků mezi oběma smluvními stranami.

Otázka 1

- ▣ Aplikační test VÚ – závazek I
- Povinnosti stran – články 30, 53
- Smlouva zahrnuje dodání zboží i provedení prací – zhodnocení podle článku 3
- Strany mají místa podnikání ve smluvních státech VÚ – článek 1 odst. 1 pís. a)
- Strany nevyloučily VÚ – článek 6
- Žádné relevantní výhrady

Otázka 1

- ▣ Závazek II – kolizní režim

Otázka 2

- Posudte právní režim řešení sporů.

Otázka 2

- ❑ Součástí obchodních podmínek je procesní ujednání
- ❑ Platnost včlenění obchodních podmínek
- ❑ Procesní ujednání – je to rozhodčí doložka?
 - Není úplně jasná vůle stran podřídit spor rozhodčímu řízení – pokud ano
 - Platnost rozhodčí smlouvy posoudíme podle ZRŘ (arbitrabilita, forma, materiální platnost)
 - Otázka volby procesních norem – článek 19 ZRŘ

Otázka 3

- Posudte námitku společnosti Poltrona ohledně neaplikovatelnosti Vídeňské úmluvy s ohledem na kvalifikaci vztahu jako smlouvy o dílo.

Otázka 3

- ❑ Kvalifikace se neprovádí podle španělského práva
- ❑ Kvalifikace se provádí podle článku 3 VÚ

Otázka 4

- Posudte, zda mohla Poltrona od smlouvy odstoupit při prodlení s dodáním, jak tvrdí.

Otázka 4

- Ve smlouvě byly doložky:
 - *Zboží bude dodáno koncem třetího čtvrtletí roku 2004. (konec září)*
 - *Prodávající dodá kupujícímu předmět této kupní smlouvy do 7 týdnů od okamžiku zaplacení akontace.*
- V případě rozporu má přednost ustanovení ve smlouvě před ustanovením obchodních podmínek
- Kupující zaplatil akontaci dne 15.11.2004 – měl ji zaplatit do 22.3.2004 => porušil povinnost
- Prodávající dodal 2.1.2005 – je to ve lhůtě 7 týdnů od zaplacení akontace
- Nebyl sjednán fixní termín

Otázka 4

- ▣ Článek 49

- Odst. 1 pís. a) – podstatné porušení smlouvy?

- Odst. 1 pís. a)

- ▣ Článek 80 – možnost uplatnění v tomto případě

Otázka 5

- Mohla Poltrona uplatnit nárok na slevu z kupní ceny? Jaké další či jiné nároky v této situaci měla?

Otázka 5

- ▣ Sleva z kupní ceny – článek 50
 - Zboží není v souladu se smlouvou
 - Bez ohledu na zaplacení kupní ceny
 - Rozdíl mezi hodnotami zboží v době dodání
- > v našem případě není zboží vadné, jde o pozdní dodání

Otázka 5

- Nároky v případě pozdního dodání, pokud nelze odstoupit od smlouvy => tedy pouze náhrada škody
- Otázka článku 80

Otázka 6

- Je oprávněný nárok Strojírny Pitín na úrok z prodlení? Podrobně rozvedte právní režim určení výše úroku z prodlení.

Otázka 6

- Nárok na úroky z prodlení – článek 78
- Strana (kupující) se opozdí s placením kupní ceny -> v našem případě ano – pozdní zaplacení akontace
- Výše úroku z prodlení
- Vnitřní mezer VÚ => článek 7 odst. 2 => zásady, rozhodné právo
- V našem případě strany nezvolily právo
- Rozhodné právo - §37 ZRŘ (RŘ v ČR)

Otázka 7

- Jakým způsobem byste vyložil (a) smluvní ustanovení uvedené sub e)? Jaké oprávnění stran z něj vyplývá? Podle které právní normy (právních norem) určíte pravidla pro výklad tohoto ustanovení.

Otázka 7

- Výklad smluvního ustanovení – článek 8 VÚ
- Možná interpretace – je to smlouva v režimu VÚ
- Právo odstoupit od smlouvy